

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 23. april 2013
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Jean Elisabeth Hørdum
Sagsnr.: 2013-0030-1377
Dok.: 732213

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 699 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. marts 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Morten Bødskov

/

Freja Sine Thorsboe

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 699 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren bekræfte, at man i dagens Danmark kan blive udsat for et knivoverfald for så fire måneder senere at møde gerningsmanden foran sin bopæl, uden at man som offer har fået besked om, at gerningsmanden er blevet løsladt umiddelbart efter dommen? Jf. artikel i Nordvestnyt den 9. marts 2013. Vil ministeren i bekræftende fald oplyse, om ministeren finder, at det er rimeligt over for offeret?”

Svar:

1. Ved lov nr. 412 af 9. maj 2011 blev der indsat en ny bestemmelse i retsplejeloven (§ 741 g), hvorefter forurettedes muligheder for at blive underrettet, når gerningsmanden kommer på fri fod, blev udvidet.

Bestemmelsen blev indsat på baggrund af de anbefalinger, der fremgår af en rapport om en styrket indsats over for ofre for forbrydelser, som blev afgivet i december 2010 af en arbejdsgruppe nedsat af Justitsministeriet.

Ifølge bestemmelsen i retsplejelovens § 741 g, stk. 1, skal den forurettede i sager, hvor der er afsagt dom om ubetinget fængselsstraf for en grovere overtrædelse af straffeloven, hvor vold, trusler eller anden personfarlig kriminalitet indgår, eller en sædelighedsforbrydelse, efter anmodning underrettes om tidspunktet for den dømtes første uledsagede udgang og løsladelse og om eventuel undvigelse, hvis den dømte har været varetægtsfængslet før dom og ikke har været løsladt mellem dommens afsigelse og fuldbyrdelse. Er den forurettede afgået ved døden, underrettes den forurettedes nære pårørende efter anmodning. Underretning kan afslås, hvis væsentlige hensyn til gerningsmanden taler for det, f.eks. ved risiko for misbrug af oplysningerne.

Ifølge § 741 g, stk. 2, finder reglerne i stk. 1 tilsvarende anvendelse, hvis gerningsmanden er dømt til anbringelse efter straffelovens §§ 68, 69, 73 eller 74 a eller til forvaring efter straffelovens § 70.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (jf. de specielle bemærkninger i lovforslaget (L 134) til lov nr. 412 af 9. maj 2011), at retsplejelovens § 741 g ikke begrænser de allerede eksisterende muligheder for at underrette forurettede om gerningsmandens løsladelse mv. Politiet vil således fortsat – uanset arten af den begåede kriminalitet – i konkrete tilfælde, hvor politiet ud fra præventive eller sikkerhedsmæssige overvejelser finder, at der er et særligt hensyn at tage til forurettede i sagen, kunne fore-

tage underretning ved gerningsmandens løsladelse mv. i overensstemmelse med persondataloven eller forvaltningsloven.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 741 g trådte i kraft den 1. juli 2011 og finder anvendelse på overtrædelser, der begås efter dette tidspunkt.

I bekendtgørelse nr. 809 af 29. juni 2011 om underretning ved udgang og løsladelse mv. er der fastsat nærmere regler om underretningsordningen.

2. Det følger af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at anmodning om underretning indgives til den politikreds, som behandler eller har behandlet straffesagen. Ifølge bestemmelsens stk. 2 kan anmodningen indgives på et hvilket som helst tidspunkt og behandles i forlængelse af dens modtagelse hos politikredsen, dog således at der først skal tages stilling til anmodningen efter straffesagens endelige afslutning ved retten.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at følgende fremgår af forarbejderne (jf. pkt. 3.3.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget (L 134) til lov nr. 412 af 9. maj 2011) til retsplejelovens § 741 g:

”Det bemærkes, at politiet ved varetægtsarrestanters løsladelse i forbindelse med en straffedomms afsigelse, fordi straffen anses for udstået, endnu ikke vil have haft lejlighed til at tage stilling til en eventuel anmodning fra offeret om underretning, idet der først ville skulle tages stilling til anmodningen efter straffesagens endelige afslutning ved retten, jf. ovenfor. Retsmøder, hvori der afsiges dom, er imidlertid altid offentlige, jf. retsplejelovens § 28 a, stk. 2, og enhver kan således gøre sig bekendt med en straffesags resultat. Justitsministeriet finder derfor ikke, at politiet i en sådan situation behøver at træffe afgørelse om, hvorvidt underretning kan ske. En vurdering af, om hensynet til gerningsmanden taler imod underretning er således ikke relevant i disse tilfælde. Hvis offeret har anmodet om underretning og ikke har været til stede under dommens afsigelse, bør den mødende anklager således sikre sig, at offeret uden videre underrettes om løsladelsen.”

I overensstemmelse hermed fremgår det af bekendtgørelsens § 6, stk. 4, at underretning vedrørende dømte, der løslades i forbindelse med straffedomms afsigelse, fordi straffen anses for udstået ved forudgående varetægtsfængsling, foretages af politikredsen på den mødende anklagers foranledning. Hvis forurettede har været til stede under domsafsigelsen, anses forurettede dermed for underrettet.

Hvis domfældte idømmes en betinget dom eller løslades efter dom, fordi grundlaget for fortsat varetægtsfængsling ikke er til stede, vil sagen i princippet ikke være omfattet af underretningsordningen. Det fremgår imidlertid af Rigsadvokatens meddelelse nr. 8/2007, rettet december 2012, om vejledning, orientering og underretning af forurettede i straffesager, udpegning af kontaktperson for forurettede og vidner mv., at politikredsen/statsadvokaten også i disse situationer bør sikre sig, at forurettede uden videre underrettes om løsladelsen, hvis forurettede har anmodet herom.

3. Der er, som det fremgår af § 741 g, tale om en frivillig ordning, hvor underretning alene sker efter anmodning fra forurettede. Som beskrevet ovenfor, kan et offer således på et hvilket som helst tidspunkt under gerningsmandens afsoning anmode om at blive underrettet, ligesom offeret på et hvilket som helst tidspunkt kan ændre sit ønske om underretning.

Det bemærkes i tilknytning hertil, at den af Justitsministeriet nedsatte arbejdsgruppe, vurderede spørgsmålet om, hvorvidt ordningen i forbindelse med løsladelse mv. skulle gøres obligatorisk. Arbejdsgruppen var i den forbindelse opmærksom på, at nogle ofre vil foretrække ikke at få underretning, og at underretning – eller blot muligheden herfor – i sig selv kan have en negativ effekt på offerets situation, idet det kan øge offerets frygt for den dag, hvor offeret kan møde gerningsmanden. Der kan være gået flere år, siden kriminaliteten blev begået, og offeret kan have lagt det bag sig. Ved en underretning om, at gerningsmanden nu kommer på udgang eller løslades, er der risiko for, at offeret bliver utrygt og genoplever den ubehagelige oplevelse.

Arbejdsgruppen anbefalede derfor ikke en ordning, hvor der automatisk gives underretning, og arbejdsgruppen fandt heller ikke, at ofrene uden konkret anledning hertil bør spørges, om de ønsker underretning. Arbejdsgruppen fandt det således afgørende, at en underretning ikke påtvinges offeret, men at der derimod er tale om en frivillig ordning, hvor offeret selv bestemmer, om man ønsker en sådan underretning.

Efter arbejdsgruppens opfattelse må underretning således forudsætte en udtrykkelig anmodning fra offeret, idet det i så fald vil kunne lægges til grund, at offerets ønske om underretning bygger på en velovervejet beslutning herom.

Retsplejelovens § 741 g er udformet på baggrund heraf og i overensstemmelse hermed.

4. Af de anførte grunde finder Justitsministeriet ikke anledning til at ændre ordningen, således at den gøres obligatorisk, eller således at alle forurettede skal spørges, om de ønsker underretning.

Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af den generelle information, som er tilgængelig for ofre, at der er mulighed for underretning.

Herudover vil navnlig bistandsadvokaten, kontaktpersonen og eventuelt anklageren kunne informere offeret om muligheden for underretning, hvis det skønnes at være relevant.